

LR SEIMUI
LR VYRIAUSYBEI

KOPIJA: LR PREZIDENTŪRAI

2016 m. gruodžio 1 d., Vilnius

DĖL NEVYRIAUSYBINIŲ ORGANIZACIJŲ DALYVAVIMO 2014-2020 METŲ ES FINANSINĖS PERSPEKTYVOS ĮGYVENDINIME

Nacionalinė NVO koalicija, įvertinusi 2007-2013 metų Europos Sąjungos (toliau – ES) finansinės perspektyvos nevyriausybinių organizacijų (toliau – NVO) pasiekimų rodiklius bei atlikusi kitų institucijų parengtų analizių¹ vertinimą, teikia LR Vyriausybei pasiūlymus, siekiant paskatinti geresnę 2014-2020 metų finansinės perspektyvos investavimo modelį Lietuvoje. Tuo pačiu reiškiamo susirūpinimą dėl per mažo nevyriausybinių organizacijų įtraukimo į 2014-2020 metų ES struktūrinių investicijų įgyvendinimo procesus.

Siekiant užtikrinti tinkamą 2014-2020 metų ES struktūrinių investicijų bei ES partnerystės principo įgyvendinimą, taip pat ir kitus Lietuvos strateginius siekius, apibrėžtus Lietuvos strategijoje 2030, Nacionalinėje pažangos programoje 2014-2020, Viešojo valdymo tobulinimo programoje bei Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) rekomendacijose Lietuvai

siūloma:

- ✓ *Stiprinti ir remti Lietuvos nevyriausybinių organizacijų sektoriaus veiklos gebėjimus ir institucinį stiprinimą, didinti galimybes įtraukti NVO sektorių formuojant, strategiškai planuojant ir teikiant viešąsias paslaugas, taip pat ir numatant didesnes finansavimo galimybes NVO sektoriui (ištrauka iš EBPO rekomendacijų Lietuvai)*
- ✓ Įtraukti nevyriausybines organizacijas į visas institucionalizuotas partnerystės formas visuose lygmenyse (nacionaliniu, sektoriniu, teritoriniu) ir etapuose (programavimo, įgyvendinimo, stebėsenos bei vertinimo);
- ✓ Užtikrinti, jog ministerijų planuojamos struktūrinių investicijų priemonės būtų derinamos su NVO atstovais bei sudaromos galimybės NVO sektoriui dalyvauti struktūrinių investicijų įgyvendinime.

Atsižvelgiant ir į tai, jog 2016 m. balandžio 6 d. tuometinis Vidaus reikalų ministro patarėjas Vytautas Bakas iškėlė nuogaštavimus, jog pagal „kelių ministerijų funkcionierių“ parengtą planą ES lėšomis būtų papildomai finansuojamos įprastos aukštų tarnautojų veiklos, steigiami papildomi šilti etatai ministerijose, diegiamas kompetencijų modelis, už „kurį jau praėjusiame laikotarpyje išleisti milžiniški pinigai-milijonai ir jis neveikia nė vienoje įstaigoje“. Tuo tarpu tuometis vidaus reikalų ministras Saulius Skvernelis teigė, jog „norime įsitikinti, kad bus pasiekti užsibrėžti tikslai, kad ES parama bus panaudota efektyviai bei duos išliekamąją vertę (...). Tikiuosi, jog sulauksime modernių bei originalių idėjų, kurios, virtusios konkrečiomis priemonėmis, atneš realią naudą mūsų visuomenei bei valstybei“. Į procesą papildomai norime įtraukti ir visuomenę, pažangiausių jos atstovus iš akademinio, verslo pasaulio, nevyriausybinių organizacijų bei kitus. Manau, šis sprendimas tikrai pasiteisins“, – tvirtino buvęs vidaus reikalų ministras.

Tačiau nepaisant nuolatinių NVO pastangų įsitraukti į ES Struktūrinių investicijų įgyvendinimą, buvusi Vyriausybė darė radikaliai priešingus veiksmus ir paskirstė didžiąją dalį ES investicinių priemonių savo kuruojamoms biudžetinėms įstaigoms. Daugumai priemonių yra taikomas valstybės planavimo būdas, kuris neužtikrina nei teikiamų paslaugų veiksmingumo, nei jų kokybės ir atitikimo esamiems poreikiams, nei kaštų ir naudos analizės principų įgyvendinimo. Tokie sprendimai liudija, jog buvusi Vyriausybė nebuvo suinteresuota pasiekti konkrečių rezultatų įvairiose šalies viešosios politikos srityse, o tiesiog siekė išlaikyti pavaldžias įstaigas.

¹ Viešosios politikos ir vadybos institutas “ES struktūrinės paramos rezultatyvumo ir poveikio viešojo valdymo tobulinimui vertinimas veiksnių programų prioritetų įgyvendinimo priemonių / projektų lygiu, 2014”; Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras “Nevyriausybinių organizacijų ir valstybinio sektorių bendradarbiavimas, 2014” studija.



Atsižvelgiant į tai, jog dauguma ES investicinių priemonių jau yra patvirtintos ir kai kurios jau pradėtos įgyvendinti, prašome kuo skubiau imtis jų peržiūros ir į „minkštųjų investicijų“ priemonių įgyvendinimą įtraukti NVO sektorių, konkurso būdu finansuojant jų įgyvendinamus projektus.

Performuojant konkrečias ES struktūrinių investicijų priemones, numatyti:

- **Vidaus reikalų ministerijos** (10 prioritetas) priemonėse numatyti, jog 1, 2 ir 3 uždavinių įgyvendinime galimi pareiškėjai būtų ir NVO, kurios savo veikla prisideda prie viešojo valdymo reformų bei turi galimybes įgyvendinti projektus, kuriais įgyvendinami Viešojo valdymo tobulinimo programoje numatyti uždaviniai. Įgyvendinant 10 prioriteto uždavinius turi būti numatyta atskira priemonė NVO dalyvauti formuojant ir įgyvendinant viešąją politiką įvairiose srityse bei užtikrinta partnerystė ir bendrų projektų įgyvendinimas tarp viešojo sektoriaus institucijų ir nevyriausybinių organizacijų. Taip pat numatyti, jog 10 prioriteto 5 uždavinio naudos gavėjai gali būti ir NVO atstovai, ne tik viešojo administravimo institucijų darbuotojai.
- **Švietimo ir mokslo ministerijai** (9 prioritetas) numatyti, jog 9.1.3 (I); 9.1.3. (IV); 9.2.2. (II); 9.2.2. (III); 9.4.2 (II); 9.4.2. (III) uždaviniai būtų programuojami taip, jog galimi pareiškėjai būtų NVO sektoriaus subjektai. Šiuo atžvilgiu būtina atsižvelgti į 2007-2013 laikotarpio gerą patirtį, kuomet projektai buvo finansuoti pagal Valstybės projektų planavimo Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 2 prioriteto „Mokymasis visą gyvenimą“ VP1-2.2-ŠMM-10-V priemonę „Neformaliojo švietimo paslaugų plėtra“. Šios priemonės metu ne pelno subjektai (tarp jų dauguma NVO) tinkamai ir efektyviai įgyvendino projektus. Verta paminėti, jog poreikis tokios priemonės projektams buvo kelis kartus didesnis, nei numatytas biudžetas tų projektų finansavimui.
- **Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai** (7 ir 8 prioritetai) numatyti, jog šių prioritetų uždavinių bei priemonių formavime ir įgyvendinime dalyvautų NVO subjektai, vykdančys veiklą socialinės apsaugos, jaunimo, vaikų, neįgaliųjų, skurdo ir socialinės atskirties mažinimo, žmogaus teisių gynimo bei kitose su prioritetais susijusiose srityse.
- **Sveikatos apsaugos ministerijai** (8 prioritetas) numatyti, jog planuojamos priemonės (ypatingai 8.4.2) būtų skirtos ne tik specialistų (profesinėms) NVO, bet ir pacientų bei kitos NVO.

Visų šiame rašte išvardintų ministerijų prašome įtraukti NVO atstovus į darbo grupes, kurios formuoja ES struktūrinių investicijų priemones. Atstovus į darbo grupes deleguotų Nacionalinė NVO koalicija.

Nacionalinės NVO koalicijos² vardu,

Martinus Žaltauskas

Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centro direktorius

² 2014 m. spalio mėn. 16 d. didžiausios Lietuvoje veikiančios skėtinės nevyriausybines organizacijos (toliau - NVO), vienijančios įvairiose viešosios politikos srityse veikiančias NVO, pasirašė asociacijos sutartį, pagal kurią įsipareigojo veikti kartu stiprinant nevyriausybinių sektorių, plėtojant pilietinę visuomenę bei įgyvendinant Lietuvos Respublikos Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą. Asociacijos sutartį pasirašė 14 skėtinių įvairiose srityse Lietuvoje veikiančių NVO, kurios vienija per 1500 nevyriausybinių organizacijų ir kurių veikloje narystės pagrindu dalyvauja daugiau kaip 500 tūkstančių šalies gyventojų. <http://www.3sektorius.lt/nisc/nacionaline-nvo-koalicija/koalicijos-nariai/>



NACIONALINĖS NVO KOALICIJOS NARIAI

1. Lietuvos jaunimo organizacijų Taryba
2. Aplinkosaugos koalicija
3. Lietuvos neįgaliųjų forumas
4. Lietuvos moterų lobistinė organizacija
5. Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga
6. Nacionalinis skurdo mažinimo organizacijų Tinklas
7. Nacionalinė vystomojo bendradarbiavimo organizacijų platforma
8. NVO vaikams konfederacija
9. Žmogaus teisių koalicija
10. Lietuvos pacientų organizacijų atstovų taryba
11. Lietuvos vartotojų organizacijų aljansas
12. Lietuvos meno kūrėjų asociacija
13. Nacionalinė švietimo organizacijų koalicija
14. Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras (koalicijos koordinavimas)



NEVYRIAUSYBINIŲ
ORGANIZACIJŲ
INFORMACIJOS IR
PARAMOS CENTRAS

KOALICIJOS NARIAI



LIETUVOS JAUNIMO
ORGANIZACIJŲ TARYBA



Lietuvos
aplinkosauginių nevyriausybinių
organizacijų koalicija



nvo
vaikams
konfederacija



LNF
LIETUVOS
NEIGALIŲJŲ
FORUMAS



LIETUVOS MOTERŲ
LOBISTINĖ
ORGANIZACIJA



Nacionalinė
Nevyriausybinių
Vystomojo
Bendradarbiavimo
Organizacijų
Platforma



LVBOS
Lietuvos vietos bendruomenių organizacijų sąjunga



ŽTOK
ŽMOGAUS
TEISIŲ
ORGANIZACIJŲ
KOALICIJA



NACIONALINIS SKURDO MAŽINIMO
ORGANIZACIJŲ TINKLAS

PRISIJUNK PRIE SKURDO MAŽINIMO INICIATYVŲ LIETUVOJE



LIETUVOS PACIENTŲ
ORGANIZACIJŲ
ATSTOVŲ TARYBA



LVOA

LIETUVOS VARTOTOJŲ
ORGANIZACIJŲ
ALJANSAS



Lietuvos meno kūrėjų asociacija



Švietimo NVO koalicija



NEVYRIAUSYBINIŲ
ORGANIZACIJŲ
INFORMACIJOS IR
PARAMOS CENTRAS

Labdaros ir paramos fondas "Nevyriausybinių organizacijų informacijos ir paramos centras"

☎ tel.: +370 678 13713 ✉ Odminių g. 12, LT-01122 Vilnius 🌐 www.3sektorius.lt ✉ info@nisc.lt
Įmonės kodas 192013926 # a/s LT36 7044 0600 0109 6326, AB SEB bankas, b/k 70440